

Något om korruption i Östtimor

En brist på politisk vilja att ta itu med korruptionen i Östtimor hindrar landet, sade Sebastiao Ximenes, Östtimors ombudsman för mänskliga rättigheter och rättsväsendet.

Trots att 28 fall av korruption med medlemmar av den nuvarande regeringen och tidigare regeringar inblandade överlämnats till riksåklagarämbetet, så har inget kommit till domstol.

"Vi har ingen makt att fatta beslut; vi har bara makt att rekommendera, så när våra utredningar är klara, lämnar vi över dem och rekommendationer till riksåklagarämbetet", tillade han. Kopior skickas till premiärministern och den i fallet klagande, sade han.

Ett fall

I början av oktober dök en rapport, som läckt ut, från ombudsmannens kontor upp i vilken Ximenes rekommenderade att en utredning påbörjas om vice premiärministern Jose Luis Guterres, som anklagas för att ha missbrukat sin makt genom att säkra ett välbetalt arbete för sin hustru, Ana Maria Valerio, hos Förenta Nationerna i New York 2006.

Enligt rapporten var Valerio inte kvalificerad för den häftiga lön hon fick efter att ha tagit arbetet som rådgivare åt FN-ambassadören i New York, därför att hon varken var karriärdiplomat eller medborgare i Timor-Leste, som landet officiellt kallar sig. Den tillade att hon inte heller var berättigad till ersättning för boende.

Guterres, som skulle kunna få upp till 20 års fängelse om han döms för att ha brutit mot lagar angivna i rapporten, återvände till Östtimor 2006 för att bli utrikesminister efter att ha tjänstgjort som USA- och FN-ambassadör.

Guterres handlingar var "ett maktmissbruk och bröt mot tillämpliga lagar, vilket resulterade i oegentligheter och skada för staten till förmån för familjen", enligt rapporten.

Bristande resurser

Även om ombudsmannen har starka band med riksåklagarämbetet är det inte tillräckligt.

"När det gäller riksåklagarämbetet är problemet inte att de är ovilliga utan att de inte kan", sade han. "Det finns ingen personal och inga särskilda åklagare att ta

hand om korruptionsfall."

Med omkring 5.000 obehandlade fall hos riksåklagarämbetet och en stat som tycks misslyckas med att angripa korruption på hög nivå, kan civilsamhällets roll bli ännu viktigare.

I augusti lanserade den ideella organisationen Lalenok Ba Ema Hotu (LABEH) sin nationella kampanj mot korruption för att höja medvetandet om korruptionsfrågor över hela landet.

Förtalsåtal nedlagt

En annan korruptionsanklagelse ledde till att Östtimors utrikesminister Lucia Lubato i oktober 2008 anmälde veckotidningen Tempo Semanal och dess redaktör Jose Antonio Belo för förtal efter att tidningen publicerat flera artiklar i vilka hon anklagades för korruption.

Belo förhöordes av åklagaren den 19 januari i år och har sedan dess haft anmälningsplikt hos polisen. (Se utförlig beskrivning i nummer 40 av Merdeka & ÖsttimorInformation.) Men den 13 november informerades han om att förtalsfallet lagts ned den 15 juni eftersom Östtimors nya brottsbalk, som trädde i kraft den 8 april 2009, inte längre har något förtalsbrott.

Jose Belo hyllar riksåklagaren för att hon satt lagen främst, men är besviken för att det förmodligen innebär att korruptionsanklagelserna aldrig kommer att behandlas i någon domstol.

Utredning av riskkontrakten

Parlamentet har utsett en utredningskommission för att utreda fakta och förhållanden runt regeringens riskkontrakt, som en följd av den så kallade "Ricegate"-skandalen och anklagelserna om utdelning av kontrakt för risimport till politiska kontakter.

Kommissionen har elva medlemmar från åtta partier och har redan frågat ut den förra chefen för inköp och den för riskkontrakten ansvarige ministern, Gil Alves, minister för turism, handel och industri.

Den 26 februari 2009 slöt staten nya kontrakt om risleveranser för 41 miljoner dollar utöver kontrakten 2008. 12 bolag delar på de 41 miljonerna.

De här uppgifterna kommer från Tempo Semanal.

Tommy Pollák

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.